

Brumărescu proti Rumunsku [velký senát] – č. 28342/95
Rozsudek ze dne 28. 10. 1999 [velký senát]

Článek 6

Článek 6-1

Spravedlivé řízení

Zrušení pravomocného soudního rozhodnutí, které již bylo vykonáno: *porušení*

Skutkový stav – V roce 1950 byl rodičům stěžovatele na základě znárodňovacího dekretu vyvlastněn majetek. Bylo jim však povoleno užívat jako nájemci jeden z bytů, který byl v domě vybudován. V roce 1973 byl další byt prodán nájemníkům, kteří jej v té době užívali. V roce 1993 stěžovatel jako dědic majetku svých rodičů podal k soudu prvního stupně žalobu, jíž se domáhal určení neplatnosti znárodňování, neboť jeho rodiče spadali do kategorie osob, jejichž majetek byl z působnosti znárodňovacího dekretu vyňat. Soud rozhodl v jeho prospěch a nařídil správním orgánům, aby byl dům stěžovateli vrácen. Rozhodnutí nabylo právní moci, takže od prosince 1993 mohl stěžovatel užívat práv spojených s vlastnictvím domu. Poté však podal generální prokurátor k Nejvyššímu soudu návrh podle občanského soudního řádu na zrušení tohoto rozhodnutí. V březnu 1995 Nejvyšší soud návrhu vyhověl a zrušil rozhodnutí soudu prvního stupně, mimo jiné s odůvodněním, že obecné soudy nemají pravomoc přezkoumávat způsob použití znárodňovacího dekretu. Stěžovatel následně podal žádost o restituci ke správnímu orgánu zřízenému pro řešení restitučních nároků. Dosáhl navrácení bytu, který užíval jako nájemce, a vyplacení náhrady za zbývající část domu, avšak výše této náhrady byla omezena určitou maximální částkou, a byla tedy mnohem nižší než skutečná hodnota nemovitosti. Následně stěžovatel zahájil řízení, v němž toto rozhodnutí napadl v rozsahu, ve kterém mu restituční orgán odmítl navrátit celý dům. Žaloba byla zamítnuta, proti čemuž se stěžovatel odvolal; v době rozhodování Soudu odvolací řízení stále probíhalo.

Právní posouzení – Článek 6 odst. 1: Zásada právní jistoty vyžaduje, aby nebylo zpochybňováno soudní rozhodnutí, kterým bylo pravomocně rozhodnuto o určité záležitosti. V předmětném období byl generální prokurátor podle občanského soudního řádu oprávněn podat návrh na zrušení pravomocného rozhodnutí; pro výkon tohoto oprávnění nebyla stanovena žádná lhůta, takže rozsudky mohly být napadány bez časového omezení. Tím, že Nejvyšší soud návrhu generálního prokurátora vyhověl, anuloval celé soudní řízení ukončené pravomocným rozhodnutím, které již bylo vykonáno. Nejvyšší soud tak porušil zásadu právní jistoty, čímž zasáhl do stěžovatelova práva na spravedlivé řízení.

Závěr: porušení (jednomyslně).